

Betreft: gemeenteraadsverkiezingen en digitalisering

6 december 2021

Geachte gemeenteraadsleden,

Graag wil de Stichting EHS uw aandacht vragen voor de gevolgen van de toenemende digitalisering en de effecten hiervan voor het welzijn en de gezondheid van burgers¹. Dit ook met het oog op coalitie afspraken na de gemeenteraadsverkiezingen.

Druk op gemeenten

De samenleving digitaliseert in snel tempo en dat heeft natuurlijk voordelen. Deze voordelen van digitalisering worden door het ministerie van EZK en de Telecom, vertegenwoordigd door Monet, ruim uitgemeten. Het ministerie van EZK wil 98% landelijke dekking van mobiele netwerken en wil dat de Telecom hiervoor zorgt. Aan gemeenten wordt gevraagd hieraan mee te werken.

De steeds verder toenemende digitalisering heeft echter ook nadelen. Zoals op het gebied van afname van privacy en toename van energieverbruik van datacentra. In geval van een toename van draadloze communicatie geeft dit een toename van blootstelling aan elektromagnetische velden. In de discussie missen we de aandacht voor alle nadelen en risico's van toenemende digitalisering.

In de landelijke politiek is veel te weinig aandacht voor de negatieve effecten van digitalisering op de gezondheid, dit zowel in het algemeen als specifiek voor mensen met EHS. Het kabinet stelt dat mobiele communicatie volkomen veilig is en voldoet aan de normen. Het kabinet heeft geen enkele aandacht voor de waarschuwingen in het Advies van de Gezondheidsraad (GR) van september 2020. In dit Advies staat dat niet uitgesloten kan worden dat ook blootstelling onder de in Nederland gehanteerde (ICNIRP) blootstellingslimieten de potentie heeft de gezondheid te schaden. De GR benoemt dat er nog geen alternatief is voor deze limieten, maar adviseert daarbij uitdrukkelijk wel voorzorg toe te passen. Het kabinet legt de adviezen van de GR echter naast zich neer, hoewel daarin meerdere serieuze gezondheidsrisico's worden benoemd, waaronder kanker, mannelijke vruchtbaarheid, zwangerschapsuitkomsten en geboortefwijkingen.

Wetenschappelijk gezien is er veel kritiek op de gehanteerde blootstellingslimieten. Dit omdat er daarbij geen aandacht is voor biologische gezondheidseffecten, cumulatieve effecten en lange termijneffecten. Er is absoluut geen wetenschappelijke overeenstemming over de veiligheid van draadloze communicatie.

Ondanks dit alles oefenen het ministerie van EZK en Monet druk uit op gemeenten om weerstand te bieden aan het verzet tegen antennes bij verontruste burgers en eigenaren van hoge gebouwen.

Nadelige gevolgen bevolking

Er bestaan vele wetenschappelijke onderzoeken die aantonen dat er voldoende bewijs is dat 2G, 3G, 4G en wifi schadelijke gezondheidseffecten kunnen hebben ver beneden de gehanteerde blootstellingslimieten. Bijvoorbeeld op de hersenen en met name op die van kinderen. Het Europees

---

¹ De Stichting EHS behartigt al jarenlang de belangen van de vele Nederlanders met EHS. Mensen met EHS worden ziek van de elektromagnetische velden (EMV) van draadloze communicatie.

Parlement heeft in juli 2021 een rapport gepubliceerd over gezondheidseffecten van 5G. Conclusie is onder meer dat er een duidelijk bewijs is voor een negatief effect op vruchtbaarheid van mensen en vooral bij mannen. Deze bevinding past bij de eerdere conclusies van de Gezondheidsraad. Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) heeft op 7 oktober 2021 een opinie aangenomen waarin wordt aangegeven dat er risico's verbonden zijn aan de digitalisering en vindt dat daar onvoldoende aandacht voor is. Het EESC vraagt daarbij specifieke aandacht voor de kwetsbare mensen. Lokaal management van de blootstelling wordt noodzakelijk geacht door het EESC in het belang van kwetsbare groepen (kinderen, zwangere vrouwen, chronisch zieken, ouderen en EHS-mensen). Dit heeft direct implicaties voor het gemeentelijke beleid. En de bestuursrechter in Arnhem heeft in december 2020 uitgesproken dat het niet uitgesloten is dat ook bij een veldsterkte ver (factor 60) onder de huidige blootstellingslimieten sprake is van verhoogde gezondheidsrisico's. De bevolking wordt zonder het te weten blootgesteld aan allerlei gezondheidsrisico's. Gemeenten hebben een eigen verantwoordelijkheid voor de gezondheid van hun burgers. Al met al voldoende reden om zeer kritisch te zijn m.b.t. nog verdere uitrol van draadloze communicatie.

Nadelige gevolgen EHS-ers

Naast bovengenoemde risico's voor de bevolking zijn er steeds meer mensen die nu al ziek worden door de overdaad aan draadloze communicatie (hoofdpijn, vermoeidheid, duizeligheid, algehele malaise). Mensen met EHS moeten blootstelling aan de straling van draadloze technieken zoveel mogelijk vermijden. Door hun handicap worden ze sociaal geïsoleerd en komen ze ongewild buiten de maatschappij te staan. Een landelijke dekking van 98% zou een nog verdere inperking van hun vrijheid betekenen.

Deze burgers worden steeds ernstiger beperkt in hun dagelijkse manier van leven. Gemeenten zijn ervoor verantwoordelijk dat alle inwoners, met of zonder beperking, op alle leefgebieden mee kunnen doen. Alle reden om meer aandacht te hebben voor mensen met EHS.

Verzoek aan gemeenten

Het is van groot belang om de voordelen en nadelen van toenemende digitalisering goed tegen elkaar af te wegen. Om een evenwichtige en zorgvuldige afweging te maken tussen de mobiele bereikbaarheid en de gezondheid van burgers. Dit in het bijzonder ook met betrekking tot mensen met EHS. We willen de gemeenten dan ook vragen:

- aandacht te hebben voor de nadelen van digitalisering en deze nadelen mee te wegen in de besluitvorming;
- op gemeentelijk niveau voorzorg toe te passen, dit bijvoorbeeld door in de openbare ruimte af te zien van verdere uitrol van 5G en stadswifi en kritisch te zijn op vergunningsvrije laagstaande antennes die door de kortere afstand meer straling afgeven;
- kwetsbare mensen als kinderen, zwangere vrouwen, chronisch zieken, ouderen en mensen met EHS extra bescherming te geven door geen zendinstallaties in hun omgeving te plaatsen;
- burgers die geen behoefte hebben aan alomtegenwoordige draadloze technieken keuzevrijheid te geven d.m.v. stralingsarme plekken;
- inwoners actief en evenwichtig te informeren over de risico's van draadloze communicatie.

Desgewenst willen we graag met u in gesprek gaan voor een nadere toelichting. Meer informatie kunt u vinden op onze [website](#). U kunt ons bereiken via info@stichtingehs.nl.

Met vriendelijke groeten
Rob van der Boom
Voorzitter Stichting EHS